การคัดเลือกตัวแปรโดยการหาค่าเอยูซีเหมาะสมที่สุด

ปวริศ ธารีชาญ, วรัญญู วงษ์เสรี

ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

บทคัดย่อ

เอยูซีเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของตัวจำแนก การ วิเคราะห์ทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างเอยูซีและอัตราผิดพลาด (Error rate) พบว่ากรณีที่คลาสไม่สมดุลที่มีอัตราผิดพลาดสูง ตัวจำแนกที่มีความ แม่นยำ (Accuracy) สูงอาจจะไม่ได้มีค่าเอยูซีสูง เนื่องจากความแม่นยำ จะแปรผันตามจำนวนตัวอย่างที่จำแนกผิดพลาด ในขณะที่เอยูซีนอกจาก จะแปรผันตามจำนวนตัวอย่างที่จำแนกผิดพลาด แล้วยังแปรผันตามลำดับ (Rank) ของตัวอย่างที่จำแนกผิดพลาดก้วย งานวิจัยนี้นำเสนอการทดลอง เปรียบเทียบความสอดคล้องและความสามารในการจำแนกระหว่างดัชนีค่า ความแม่นยำและค่า AUC พบว่า AUC มีความสอดคล้องกับความแม่นยำ อย่างไรกัตาม AUC มีความสามารถในการจำแนกสู่งกว่าความแม่นยำทั้งใน กรณีที่คลาสสมดุลและไม่สมดุล นอกจากนี้ตัวจำแนกที่มีค่าเอยูซีสูงมีแนวโน้ม ที่จะมีค่าความแม่นยำสูงด้วย การออกแบบตัวจำแนกที่มีค่าเอยูซีสูงจึงมีความ เหมาะสมมากกว่าตัวจำแนกที่มีความแม่นยำสูง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการ หาฟังก์ชันความสูญเสีย (Loss function) ที่เหมาะสมสำหรับการหาค่าเอยูซี ที่เหมาะสมทีสุด

1 บทน้ำ

เป้าหมายของขั้นตอนวิธีการ เรียนรู้สำหรับ ปัญหาการ จำแนกคือการ สร้าง ตัวจำแนกจากชุดข้อมูลที่มีป้ายกำกับ เพื่อให้แบบจำลองสามารถใช้ ในการ พยากรณ์ชุดข้อมูลทดสอบ โดยทั่วไปความสามารถในการทำนายของขั้นตอน วิธีการ เรียนรู้สำหรับ ปัญหาการ จำแนกสามารถ วัดได้ จากค่า ความ แม่นยำ (หรือ อัตราผิดพลาด ซึ่ง เท่ากับ 1 ลบด้วย ค่า ความ แม่นยำ) ของชุดข้อมูล ทดสอบ และโดยส่วนใหญ่ของแบบจำลองการจำแนกนั้นสามารถประมาณค่า ความน่าจะเป็นของการเกิดคลาส ได้แต่มักไม่ค่อยนำมาประเมินประสิทธิภาพ ของ แบบ จำลอง ทำให้ ความ แม่นยำ ถูก พิจารณา เพียง ถูก ต้อง หรือ ผิด พลาด เพียงเท่านั้น ค่าความแม่นยำนั้นอาจไม่ เพียงพอในการประเมินประสิทธิภาพ ของแบบจำลองการจำแนก เช่น ในทางการตลาด ที่ต้องการกระตุ้นยอดขาย สูงสุดให้เพิ่มขึ้นจากลูกค้า จึงทำให้ต้องการดำเนินกลยุทธ์ทางการค้าต่อลูกค้า ที่ส่งผลมากที่สุดต่อการขายในแต่ละบุคคล ไม่ใช่พิจารณาเฉพาะการดำเนิน กลยุทธ์เพื่อให้ลูกค้า ซื้อ หรือไม่ เท่านั้น ต้องการ ที่ จะ เพิ่ม โอกาสการ ซื้อ ของลูกค้าให้เกิดผลสูงสุด ดังนั้นในกรณีนี้ เพียงแค่ เพิ่มโอกาสการซื้อของลูกค้านั้น ไม่เพียงพอ แต่ต้องเป็นวิธีที่ เพิ่มโอกาสการซื้อของลูกค้าได้มากที่สุดด้วย [1]

ดัง นั้นการ จัด อันดับ จึง เป็น ที่ ต้องการ มากกว่า แค่ การ จัด ประเภท และ สามารถคำนวณได้ง่ายเนื่องจากแบบจำลองการจำแนกส่วนใหญ่จะสร้างการ ประมาณความน่าจะเป็นที่สามารถใช้ในการจัดอันดับได้

เส้นโค้ง ROC (Receiver Operating Characteristics) นำมาประยุกต์ใช้ ในการประเมินประสิทธิภาพ [2, 3] การจัดอันดับของขั้นตอนวิธีการเรียนรู้ สำหรับปัญหาการจำแนก [4, 5] โดยพบว่า AUC มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ หลายประการเมื่อเทียบกับความแม่นยำ [6] ใน บทความ นี้ จะทดลองเปรียบ เทียบเพื่อพิสูจน์ว่า AUC เป็นการประเมินประสิทธิภาพแบบจำลองที่ดีกว่า ความแม่นยำ

2 เกณฑ์ สำหรับ การ เปรียบ เทียบ มาตรการ การ ประเมิน

เริ่มต้นด้วยการเปรียบเทียบ AUC และความแม่นยำจากนั้นอธิบายคำ จำกัดความที่เป็นทางการในการเปรียบเทียบตัวประเมินประสิทธิภาพแบบ จำลองการจำแนกทั้งสองประเภท

2.1 ค่า AUC เทียบกับ ค่าความแม่นยำ

การคำนวณ AUC สามารถคำนวณได้จาก [7]

$$AUC = \frac{\sum r_i - n_p \frac{n_p + 1}{2}}{n_p n_n} \tag{1}$$

ตารางที่ 1 ตัวอย่างข้อมูลการคำนวณ AUC

	-	-	-	-	+	-	+	+	+	+
i					1		2	3	4	5
r_i					5		7	8	9	10

เมื่อ n_p และ n_n คือจำนวนตัวอย่างทั้งหมดของคลาสบวก และคลาส ลบตามลำดับ และ r_i คือหมายเลขอันดับของคลาสบวกที่ i จากตัวอย่างใน ตารางที่ 1 พบว่ามีคลาสบวกและ คลาสลบอยู่อย่างละ 5 ตัว และเมื่อคำนวณ หาค่า AUC จะได้ดังนี้ $\frac{(5+7+8+9+10)-5\times\frac{6}{2}}{5\times5}$ ซึ่งเท่ากับ $\frac{24}{25}$ โดยค่า สูงสุดของ AUC จะมีค่าเท่ากับ 1 ในตัวอย่างถัดไปจะเห็นว่าเหตุใด AUC จึง เป็นหน่วยวัดที่ดีกว่าความแม่นยำ

ตาราง ที่ 2 ตัวอย่าง แบบ จำลอง การ จำแนก ทั้ง สอง ที่ มี ค่า ความ แม่นยำ เท่ากันแต่มี AUC ต่างกัน

ตัวจำแนกที่ 1	-	-	-	-	+	-	+	+	+	+
ตัวจำแนกที่ 2	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-

พิจารณาแบบจำลองการจำแนก 2 แบบจำลองที่มีการประมาณความน่า จะเป็นสำหรับชุดตัวอย่างการทดสอบ 10 ชุด โดยเป็นคลาสบวกและ คลาส ลบอย่างละ 5 ตัว พบว่าตัวจำแนกทั้งสอง มีค่าความแม่นยำเท่ากับ 80% (จำแนกคลาสบวกถูกต้อง(จริงบวก) 4 ตัว จำแนกคลาสลบถูกต้อง(จริงลบ) 4 ตัวและ จำแนกคลาสบวกผิด(เท็จลบ) 1 ตัว จำแนกคลาสลบผิด(เท็จบวก) 1 ตัว รวมถูกต้องทั้งหมด 8 ตัวจาก 10 ตัว) แต่ค่า AUC ของตัวจำแนกที่ 1 และ 2 นั้นเท่ากับ $\frac{24}{25}$ และ $\frac{16}{25}$ ตามลำดับ พบว่าความแม่นยำไม่สามารถ แยกความแตกต่างของทั้งสองแบบจำลองได้ ในขณะที่ค่า AUC สามารถแยก ความแตกต่างของทั้งสองแบบจำลองได้

ตาราง ที่ 3 ตัวอย่าง ค้าน กรณี ที่ ตัว จำแนก แรก มี ค่า AUC สูง กว่า ตัว จำแนกที่สองแต่ มีค่าความแม่นยำต่ำว่าตัวจำแนกที่สอง

ตัวจำแนกที่ 3	-	-	-	+	+	-	-	+	+	+
ตัวจำแนกที่ 4	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-

จากตารางที่ 3 พบว่าค่า AUC และค่าความแม่นยำสามารถได้ผลที่ขัดแย้ง กันได้เพราะ ตัวจำแนกที่ 3 มีค่า AUC เท่ากับ $\frac{21}{25}$ มากกว่า ตัวจำแนกที่ 4 ที่มีค่า AUC เท่ากับ $\frac{16}{25}$ แต่ค่าความแม่นยำในตัวจำแนกที่ 3 เท่ากับ 60% น้อยกว่าตัวจำแนกที่ 4 ที่มีค่าความแม่นยำ 80% และก็ยังคงมีตัวอย่างค้าน จากตารางที่ 4 ทั้งสองตัวจำแนกนั้นมีค่า AUC เท่ากัน แต่มีค่าความแม่นยำไม่ เท่ากัน โดยตัวจำแนกที่ 5 และตัวจำแนกที่ 6 มีค่า AUC เท่ากันที่ 3/5 แต่ มีค่าความแม่นยำต่างกัน ตัวจำแนกที่ 5 มีค่าความแม่นยำที่ 60% และ ตัว จำแนกที่ 6 มีค่าความแม่นยำต่างกัน ตัวจำแนกที่ 5 มีค่าความแม่นยำที่ 60% และ ตัว

ตารางที่ 4 ตัวอย่างค้านกรณีที่ตัวจำแนกทั้งสองมีค่า AUC เท่ากันแต่ มีค่าความแม่นยำแตกต่างกัน

ตัวจำแนกที่ 5	-	-	+	+	-	+	+	-	-	+
ตัวจำแนกที่ 6	-	-	+	+	+	-	-	+	-	+

ดังนั้นจึงต้องมีดัชนีสำหรับประเมินและ เปรียบเทียบค่าความแม่นและ AUC ซึ่งในงานวิจัยนี้นำเสนอ 2 ดัชนีคือ ความสอดคล้องและความสามารถ ในการจำแนก

2.2 ความสอดคล้อง (Consistency) และความสามารถใน การจำแนก (Discriminancy)

เมื่อต้องเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแบบจำลองที่แตกต่างกันดัชนีหนึ่ง ที่ควรคำนึงถึงคือความสอดคล้อง เพื่อระบบุว่าแบบจำลองที่เปรียบเทียบกัน นั้นจะมีการทำงานหรือ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน หรือกลับกัน หรือ ไม่

กำหนดให้ Ψ เป็นโดเมนทั้งหมดของลำดับแรงค์ที่เป็นไปได้ AUC(a) เป็นค่า AUC ของลำดับชุดข้อมูล a และ acc(a) เป็นค่าความแม่นยำของ ชุดข้อมูล a

นิยามที่ 1 (ความสอดคล้อง). สำหรับสองการประเมินประสิทธิภาพ $f,\ g$ ในโดเมน Ψ จะสอดคล้องกัน ถ้าไม่มี $a,\ b\in\Psi$ ใดๆ ที่ทำให้ f(a)< f(b) และ g(a)>g(b)

อีกดัชนีหนึ่งความสามารถในการจำแนก ความสามารถในการแยกรูปแบบ ที่ แตกต่าง กัน ดัชนีในการ ประเมิน ประสิทธิภาพ แบบ ใด สามารถ จำแนก สูง กว่าอีกแบบนั้นจะต้องมีเหตุการณ์ที่การประเมินประสิทธิภาพหนึ่งไม่สามารถ แยกรูปแบบสองชุดข้อมูลที่มีความต่างกันได้แต่อีกการประเมินประสิทธิภาพ สามารถทำได้

นิยามที่ 2 (ความสามารถในการจำแนก). สำหรับ สอง การ ประเมิน ประสิทธิภาพ $f,\ g$ ในโดเมน Ψ แล้ว f มีความสามารถในการจำแนก มากกว่า g ก็ต่อเมื่อถ้ากำหนดให้ $a,\ b\in\Psi$ แล้ว f(a)>f(b) และ g(a)=g(b) และต้องไม่มี $a,\ b\in\Psi$ ใด g ที่ทำให้ f(a)=f(b) และ g(a)>g(b)

3 ทดลองเปรียบเทียบ

การทดลองเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของดัชนีความแม่นยำและ AUC จะทดลองด้วยข้อมูลที่สามารถเกิดขึ้นในทุกกรณีโดยวิธีการเรียงสับเปลี่ยน ทางคณิตศาสตร์ โดยข้อมูลจะมีทั้งหมดสองคลาสกำหนดให้เป็นคลาสบวก และ คลาสลบการทดลองจะแบ่งเป็นสองกรณีคือ ข้อมูลที่สมดุลกันและ ไม่ สมดุลกัน

3.1 ข้อมูลสองคลาสที่สมดุล

ดัง นั้น ชุด ข้อมูล ใน การ ทดลอง นี้ จะ ประกอบ ด้วย ตัวอย่าง บวก และ ลบ จำนวนเท่ากัน (binary class) โดย จะทดลองข้อมูล ที่มีขนาด 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 และ 20 ตัวอย่างเมื่อข้อมูลมีขนาด 2n จะมีรูปแบบที่เป็นไป ได้ทั้งหมด $\binom{2n}{n}$

ความหมายของความสอดคล้องและ ความสามารถในการจำแนกเป็นไป ตามคำจำกัดความดังนี้

จากนิยามที่ 1 หมายถึงถ้ากำหนดให้ a,b เป็นรูปแบบชุดข้อมูลที่แตก ต่างกัน แล้วถ้า AUC(a)>AUC(b) และ acc(a)>acc(b) ด้วย จะนับว่าค่า AUC มีความสอดคล้องกับค่าความแม่นยำ แต่ถ้า AUC(a)>AUC(b) และ acc(a)<acc(b) จะถูกนับว่า ค่า AUC ไม่มีความสอดคล้องกับค่าความแม่นยำ นำไปสู่การคำนวณค่าระดับ ของความสอดคล้อง

นิยามที่ 3 (ระดับของความสอดคล้อง). สำหรับสองการประเมินประสิทธิภาพ f,g ในโดเมน Ψ ให้ $R=\{(a,b)|a,b\in\Psi,f(a)>f(b),g(a)>g(b)\},S=\{(a,b)|a,b\in\Psi,f(a)>f(b),g(a)<g(b)\}$ ระดับของความสอดคล้อง C ของ f และ g โดยที่ $C(0\leq C\leq 1)$ เมื่อ $C=\frac{|R|}{|R|+|S|}$

จากนิยามที่ 3 หมายถึงระดับของความสอดคล้อง C คิดได้จากเหตุการณ์ ที่ค่า AUC และค่าความแม่นยำ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หารด้วย ผลรวมของ ทั้งสองเหตุการณ์ ผลลัพธ์จากการทดลองแสดงดังตารางที่ 5

จากนิยามที่ 2 หมายถึงถ้ากำหนดให้ a,b เป็นรูปแบบชุดข้อมูลที่แตก ต่างกันแล้วถ้า acc(a)=acc(b) แต่ AUC(a)>AUC(b) ด้วย จะนับว่าค่า AUC นั้นมีความสามารถในการจำแนกสูงกว่าค่าความ แม่นยำ แต่ เมื่อ AUC(a)=AUC(b) และ acc(a)>acc(b) จะถูกนับว่าค่าความแม่นยำ นั้นมีความสามารถในการจำแนกสูง กว่าค่า AUC นำไปสู่การคำนวณค่าระดับของความสามารถในการจำแนก

นิยามที่ 4 (ระดับของความสามารถในการจำแนก). สำหรับสองการประเมิน ประสิทธิภาพ $f,\ g$ ในโดเมน Ψ ให้ $P=\{(a,b)|a,b\in\Psi,f(a)>f(b),g(a)=g(b)\},Q=\{(a,b)|a,b\in\Psi,\ g(a)>g(b),\ f(a)=f(b)\}$ ระดับของความสามารถ ในการจำแนก D ของ f ที่มีความสามารถในการจำแนกสูงกว่า g จะได้ $D=\frac{|P|}{|O|}$

จากนิยามที่ 4 หมายถึงระดับของความสามารถในการจำแนก D คิดได้ จากเหตุการณ์ที่ AUC มีความสามารถในการจำแนกสูงกว่าค่าความแม่นยำ หารด้วย เหตุการณ์ที่ค่าความแม่นยำ มีความสามารถในการจำแนกสูงกว่า AUC ผลลัพธ์จากการทดลองแสดงดังตารางที่ 6

นิยามที่ 5. ตัวประเมินประสิทธิภาพ f เป็นตัวประเมินประสิทธิภาพ ที่ ดี กว่า g ก็ต่อเมื่อตัวประเมินประสิทธิภาพ f มีความสอดคล้องกับตัวประเมินประสิทธิภาพ g ก็ต่อเมื่อ C>0.5 และ ตัวประเมินประสิทธิภาพ f มี ความสามารถในการจำแนกดีกว่า g ก็ต่อเมื่อ D>1

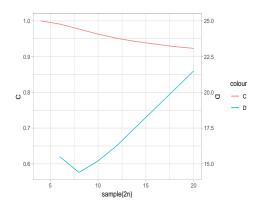
สังเกตใน ตาราง ที่ 5 และ 6 พบ ว่าใน กรณี ที่ ข้อมูล มี ความ สมคุล กัน ความสามารถในการจำแนกของค่า AUC สูงขึ้นเรื่อยๆ เมื่อจำนวนตัวอย่าง มากขึ้นเรื่อยๆ และ ความ สอดคล้องของตัว ประเมิน ประสิทธิภาพ ทั้ง สองสูง มาก หมายความ ว่า กรณี ชุด ตัวอย่าง ที่ สมคุล กัน ค่า AUC เป็น ตัว ประเมิน ประสิทธิภาพที่ดีกว่าค่าความแม่นยำ

ตารางที่ 5 ความสอดคล้องกันของ AUC และ ความแม่นยำ

2n	ค่า AUC และ ค่าความแม่นยำ สอดคล้องกัน	ค่า AUC และ ค่าความแม่นยำ ไม่สอดคล้องกัน	C
4	9	0	1
6	113	1	0.991
8	1,459	34	0.977
10	19,742	766	0.963
12	273,600	13,997	0.951
14	3,864,673	237,303	0.942
16	55,370,122	3,868,959	0.935
18	802,343,521	61,797,523	0.928
20	11,733,729,456	975,464,160	0.923

ตารางที่ 6 ความสามารถในการจำแนกของค่า AUC และ ความแม่นยำ

2n	ค่า AUC จำแนกได้ดีกว่า ค่าความแม่นยำ	ค่าความแม่นยำ จำแนกได้ดีกว่า ค่า AUC	D
4	5	0	∞
6	62	4	15.5
8	762	52	14.4
10	9,416	618	15.2
12	120,374	7,369	16.3
14	1,578,566	89,828	17.6
16	21,161,143	1,121,120	18.9
18	288,745,778	14,290,466	20.2
20	3,998,425,154	185,536,518	21.5

รูปที่ 1 ค่าความสอดคล้องและค่าความสามารถในการจำแนก เทียบจำนวน ตัวอย่าง

ในการทดลองที่ข้อมูลเป็นมีจำนวนคลาสสองคลาสและเป็นข้อมูลที่สมดุล พบว่า AUC นั้นมีความสอดคล้องกับ ค่าความแม่นยำและ AUC นั้นสามารถ จำแนกเหตุการณ์ที่แตกต่างกันที่ค่าความแม่นยำไม่สามารถจำแนกได้มากกว่า และเมื่อพิจารณาความสามารถในการจำแนกนั้นพบว่ายิ่งจำนวนข้อมูลเยอะ มากขึ้นนั้น ความสามารถในการจำแนกของ AUC จะสูงขึ้นด้วย แสดงดังรูปที่ 1

3.2 ข้อมูลสองคลาสที่ไม่สมดุล

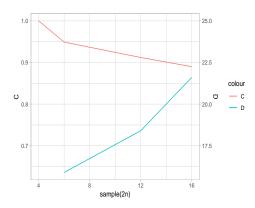
ข้อมูลไบนารีคลาสที่ไม่สมดุลโดยจะกำหนดให้มีตัวอย่างคลาสบวก 25% และตัวอย่างคลาสลบ 75% โดยข้อมูลที่ใช้จะมีจำนวน 4, 8, 12 และ 16 ตัวอย่าง และยังคงใช้สูตรการคำนวณหาค่า AUC เหมือนเดิมและเนื่องจาก จำนวนตัวอย่างนั้นไม่สมดุลทำให้การคำนวณค่าความแม่นยำจะเปลี่ยนจาก เดิมที่ให้ 5 ตัวอย่างแรกเป็นคลาสลบและ 5 ตัวอย่างถัดไปเป็นคลาสบวกหรือ อีกนัยหนึ่งคือแบ่งตรงกลางอย่างละครึ่ง แต่เมื่อข้อมูลนั้นมีขนาดไม่เท่ากัน ทำให้การแยกคลาสบวกและคลาสลบเป็น 75% แรกเป็นคลาสลบ และ 25% เป็นต่อมาเป็นคลาสบวกตามอัตราส่วนของข้อมูลเข้าที่เปลี่ยนไป

ตารางที่ 7 ความสอดคล้องกันของ AUC และ ความแม่นยำ(ไม่สมดุล)

2n	ค่า AUC และ ค่าความแม่นยำ สอดคล้องกัน	ค่า AUC และ ค่าความแม่นยำ ไม่สอดคล้องกัน	C
4	3	0	1
6	187	10	0.949
12	12,716	1,225	0.912
16	926,884	114,074	0.890

ตารางที่ 8 ความสามารถในการจำแนกของค่า AUC และ ความแม่นยำ(ไม่ สมดุล)

2n	ค่า AUC จำแนกได้ดีกว่า	ค่าความแม่นยำ จำแนกได้ดีกว่า	D
	ค่าความแม่นยำ	ค่า AUC	
4	3	0	∞
8	159	10	15.9
12	8,986	489	18.4
16	559,751	25,969	21.6

รูปที่ 2 ค่าความสอดคล้องและ ค่าความสามารถในการจำแนก เทียบจำนวน ตัวอย่าง กรณีข้อมูลไม่สมดุล

สังเกตในตารางที่ 7 และ 8 พบว่าในกรณีที่ข้อมูลมีความไม่สมดุลกัน ความสามารถในการจำแนกของค่า AUC สูงขึ้นเรื่อยๆ เมื่อจำนวนตัวอย่าง มากขึ้นเรื่อยๆ และ ความสอดคล้องของตัว ประเมิน ประสิทธิภาพทั้งสองสูง มาก หมายความว่ากรณีชุดตัวอย่างที่ไม่สมดุลกันค่า AUC เป็นตัวประเมิน ประสิทธิภาพที่ดีกว่าค่าความแม่นยำและ หากสังเกตที่ความสามารถในการ จำแนกกรณีที่ข้อมูลตัวอย่างสมดุลเทียบกรณีที่ข้อมูลตัวอย่างไม่สมดุลจะเห็น ได้ว่า เมื่อข้อมูลตัวอย่างเกิดความไม่สมดุลขึ้นในจำนวนตัวอย่างที่เท่ากับ (เช่น จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 12 ระดับความสามารถในการจำแนกของชุดข้อมูล ตัวอย่างที่สมดุลเท่ากับ 16.3 แต่ความสามารถในการจำแนกของชุดข้อมูล ตัวอย่างที่ไม่สมดุลเท่ากับ 18.4) จะเห็นได้ว่าชุดข้อมูลตัวอย่างที่ไม่สมดุลเน้น ค่า AUC มีความสามารถในการจำแนกสูงกว่าค่าความแม่นยำ

ตาราง ที่ 9 ความ สอดคล้อง และ ความ สามารถ ใน การ จำแนก ของ ค่า AUC และ ความแม่นยำ(ไม่สมดุล ขนาดข้อมูล 10 ตัวอย่าง)

คลาสบวก	คลาสลบ	C	D
1	9	1.0	∞
2	8	0.926	22.3
3	7	0.939	15.5
4	6	0.956	14.9
5	5	0.963	15.2

และสุดท้ายเป็นการทดลองในหลายๆ อัตราส่วนของคลาสบวกและคลาส ลบ โดยกำหนดให้มีข้อมูลทั้งหมด 10 ตัวอย่าง โดยเริ่มจากสมดุลคือมีทั้งหมด อย่างละ 5 ตัวอย่างจากนั้นเพิ่มและ ลดคลาสใดคลาสหนึ่งไปเรื่อยๆ จนไม่ สามารถลดได้ ในกรณีนี้คือเหลือตัวเดียว ผลลัพธ์จากการทดลองแสดงดัง ตารางที่ 9

จากการทดลองทั้งสองไม่ว่าเป็นข้อมูลทั้งแบบที่สมดุลและ ไม่สมดุลก็ตาม ผลการทดลองยังคงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในมุมความสอดคล้องที่ยัง คงสอดคล้องกันสูง และในมุมความสามารถในการจำแนกที่ AUC มีความ สามารถในการจำแนก สูงขึ้น เรื่อยๆ ตาม ขนาด ของข้อมูล และ ยิ่งมีความ สามารถในการจำแนกสูงมากขึ้นเมื่อข้อมูลเกิดความไม่สมดุลของทั้งสองคลาส

4 การประยุกต์ใช้

จากการทดลองที่ผ่านมาได้เปรียบเทียบตัวประเมินประสิทธิภาพทั้งสอง คือค่า AUC และ ค่าความแม่นยำ โดยค่า AUC มีประสิทธิภาพดีกว่าค่าความ แม่นยำ แต่อย่างไรก็ตามในการใช้งานจริงทั้ง AUC และความแม่นยำไม่ใช่เป้า หมายสุดท้าย เช่น ธนาคาร หรือ บริษัทประกันภัย อาจจะมีข้อมูลของลูกค้าอยู่ มหาศาลโดยสิ่งที่ต้องการสุดท้ายคือการคาดการณ์การทำกำไรให้กับ บริษัท

สมมติว่าข้อมูลของลูกค้ามีการเก็บด้วยแอตทริบิวต์จำนวนหนึ่งและลูกค้า แต่ละรายอาจเป็นผู้ซื้อหรือไม่ใช่ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์บางอย่างเนื่องจากปัญหานี้ เป็นปัญหาการจำแนกแบบไบนารี่ ลูกค้าจะได้รับการติดต่อจากแคมเปญการ ส่งเสริมการขายสำหรับลูกค้าแต่ละรายโดย บริษัทต้องคาดการณ์ว่าในสินค้า ชนิดๆ หนึ่งนั้นลูกค้าแต่ละรายมีความต้องการสินค้านั้นมากเพียงใด และ ต้อง เพิ่มโอกาสการซื้อมากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตามการประยุกต์ใช้ บริษัท อาจต้องการโปรโมตเพียงเล็กน้อย ให้กับลูกค้าที่มีแนวโน้มจะซื้อสินค้าสูงที่สุดที่คาดการณ์ไว้ และต้องโปรโมต มากขึ้นสำหรับลูกค้าที่มีแนวโน้มจะซื้อสินค้าลดลง ซึ่งทำให้กำไรที่ได้ต่อลูกค้า แต่ละคนนั้นต่างกันไปด้วยซึ่งในความเป็นจริง ก่อให้เกิดผลดีต่อรายได้ของ บริษัทเพราะสามารถลดการโปรโมตเกินจำเป็นสำหรับลูกค้าที่มีแนวโน้มจะ ซื้อสินค้าสูงๆ อยู่แล้ว เช่น ลูกค้าที่มีแนวโน้มจะซื้อสินค้าสูงสุด 10% แรกนั้น อาจจะเป็นลูกค้าที่มีการซื้อสินค้าเป็นประจำในการโปรโมตสินค้าที่ลูกค้ากลุ่ม นี้ชื้อเป็นประจำอยู่แล้วอาจไม่จำเป็น และเพิ่มโอกาสให้ลูกค้าที่มีแนวโน้มจะ ซื้อสินค้าลดลงมามีโอกาสซื้อสินค้ามากขึ้นด้วย

5 สรุป

ในบทความนี้ให้คำจำกัดความอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับความสอดคล้อง และ ความสามารถในการจำแนก เพื่อใช้ประเมินผลสำหรับขั้นตอนวิธีการ เรียนรู้ในปัญหาการจำแนก กำหนดรูปแบบและเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการเปรียบ เทียบตัวประเมินประสิทธิภาพทั้งสอง และแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า AUC นั้นเป็นตัวประเมินประสิทธิภาพที่ดีกว่าค่าความแม่นยำ และได้นำไปเปรียบ เทียบกับเหตุการณ์จริงในธุรกิจเพื่อแสดงผลลัพธ์ที่น่าสนใจว่า AUC เกี่ยวข้อง โดยตรงกับกำไรสุทธิมากกว่าค่าความแม่นยำในการตลาดทางตรง

การสร้างแบบจำลองที่มีค่า AUC สูงจึงเป็นที่ต้องการมากกว่าการสร้าง แบบจำลองที่มีความแม่นยำสูง

ข้อมูลอ้างอิง

- [1] W. W. Cohen, R. E. Schapire, and Y. Singer. Learning to order things. Journal of Artificial Intelligence Research, 10:243–270, 1999.
- [2] F. Provost and T. Fawcett. Analysis and visualization of classifier performance: comparison under imprecise class and cost distribution. In Proceedings of the Third International Conference on Knowledge Discovery and Data Mining, pages 43–48.AAAI Press, 1997.
- [3] Jin Huang and Ling, C.X. *Using AUC and accuracy in evaluat*ing learning algorithms. London, Ontario, Canada
- [4] A. P. Bradley. The use of the area under the ROC curve in the evaluation of machine learning algorithms. *Pattern Recognition*, 30:1145–1159, 1997.
- [5] J. A. Hanley and B. J. McNeil. The meaning and use of the area under a receiver operating characteristic (ROC) curve. *Radiology*, 1982.

- [6] I. Kononenko. Comparison of inductive and naive Bayesian learning approaches to automatic knowledge acquisition. In
  B. Wielinga, editor, *Current Trends in Knowledge Acquisition*. IOS Press, 1990.
- [7] D.J. Hand and R.J. Till. A simple generalisation of the area under the ROC curve for multipleclass classification problems. *Machine Learning*, 45:171–186, 2001.